

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Навчально-наукового

інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГЕНДЕРНІ ПРАКТИКИ В СУЧАСНІЙ СОЦІО-КУЛЬТУРНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

(шифр і назва спеціальності)

освітня Менеджмент соціокультурної діяльності

другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва)

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною

комісією ННПП

28 серпня 2024 р.

Голова _____

Юлія БОНДАРЕНКО, доктор

педагогічних наук, професор

СУМИ 2024

Розробники:

ЛУЦЕНКО ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, доцент

Анжела ПОЛЯНИЧКО

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 <u>Культура і мистецтво</u> (шифр і назва)	Обов'язкова/ вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
	Спеціальність (професійне спрямування):	Семестр	
Загальна кількість годин – 90	028 <u>Менеджмент соціокультурної діяльності</u>	1-й	1-й
		Лекції	
		14 год.	_ год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	_ год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	_ год.
		Консультації:	
		год.	год.
	Освітній ступінь: <i>магістр</i>	Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення: з урахуванням попередніх гендерних курсів відновити зміст основних гендерних категорій, взаємозалежність і взаємовідношення цих понять, розглянути структурні компоненти гендерного культурологічного знання, їх місце в системі підготовки, зокрема, проблему відмінності гендерного та статево-рольового підходів.

Вивчення дисципліни «Гендерні практики в сучасній соціокультурній діяльності» передбачає формування цілісного уявлення про базові засади теорії соціального конструювання гендеру, корекцію впливу гендерних стереотипів на користь прояву й розвитку особистих схильностей індивіда в дусі егалітарних цінностей, усвідомлення студентами сутності гендерних проблем в українському суспільстві і культурі...

Професійна соціокультурна діяльність, яка дотримується принципу нон дискримінації, поваги прав людини, передбачає, що спеціалісти цієї галузі володіють необхідними прийомами та навичками, прогресивним досвідом гендерних практик у фаховій діяльності.

Завдання курсу:

1. Надати знання і сформувати розуміння на базовому рівні сутності гендерної складової соціокультурної діяльності, її місце в системі наукового знання

2. Оволодіти на базовому рівні прогресивним досвідом гендерних практик, зокрема, й вітчизняних, в фаховій діяльності.

3. Сформувати гендерно-чутливі уміння у сфері соціокультурної діяльності як частині реалізації гендерної політики держави;

Теоретичні:

1) розкрити провідні підходи в сучасній науці щодо різноманітних форм та методів гендерної методології як складової міждисциплінарного знання.

2) надати об'єктивну характеристику гендерним проблемам соціокультурній комунікації та пропонувати шляхи їх вирішення

Практичні:

1. Сформувати у аудиторії уміння використовувати гендерні технології попередження та подолання негативного впливу факторів соціального середовища на особистість;

2) сформувати уміння робити деконструкцію гендерної ідентичності в історико-культурному контексті і міжкультурній взаємодії

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення змісту дисципліни базується на знаннях з менеджменту, «Вступ до спеціальності «Менеджмент СКД», «Соціокультурна діяльність» у професійній підготовці менеджерів соціокультурної діяльності», «Основи менеджменту та супервізії у соціокультурній діяльності», курсу «Гендерна експертиза в соціо-культурній діяльності».

3. Результати навчання за дисципліною

Навчання сучасним практикам інтервенції в область культурної політики і культурної теорії, особливостям впровадження гендерного компоненту в СКД передбачає використання специфічних методів Gender Studies як культурної практики, що зазнавши певних інновацій, відрізняються від традиційних.

Навчальний курс «Гендерні практики в сучасній соціокультурній діяльності» спрямований на оволодіння майбутніми фахівцями з СКД теоретико-методологічними засадами гендерної теорії. Він передбачає також опанування технологіями впровадження гендерного знання в фахову діяльність, зокрема формування навичок гендерного аналізу. Задача полягає в тому, щоб шляхом гендерного навчання, засвоєння основ гендерної культурологічної теорії змінити СКД так, щоб вона відображала інтереси та потреби жінки і чоловіка, сприяти формуванню гендерних цінностей й свідомості і ефективно працювали на гендерну рівність.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	відповідь повна, аргументована, з прикладами, є нестандартні підходи й оригінальні матеріали, студент/-ка виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь;
B	відповідь повна, аргументована, студент/-ка виявляє знання основної та додаткової літератури;
C	студент/-ка демонструє достатні знання матеріалу в заданому обсязі, відповідь аргументована
D	студент/-ка демонструє достатні знання матеріалу в заданому обсязі, але відповідь недостатньо аргументована;
E	відповідь неповна, неаргументована, багато неточностей;
F	відповідь неправильна;
FX	немає відповіді

Розподіл балів для заліку

Поточний контроль				Разом	Сума
РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2			
Т 1.1	Т 1.2	Т 2.1	Т 2.2		
Поточний контроль				60	100
15	15	15	15		
Контроль самостійної роботи				40	
10	10	10	10		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі **методи контролю**:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; залік.
- методи письмового контролю: тестові завдання;
- методи практичного контролю: виконання самостійних завдань;
- методи самоконтролю: самоаналіз, самооцінка.

6. Програма навчальної дисципліни

ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ФАХІВЦІВ В СФЕРІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												
Тема 1.1. Гендерна паралигма в культурі: методика вивчення	23	4	4			15						
Тема 1.2. Гендерний розвиток скрізь призму культурологічного аналізу	23	4	4			15						
РОЗДІЛ 2. ГЕНДЕРНІ ПРАКТИКИ В СУЧАСНІЙ СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ												
Тема 2.1. Основні гендерні проблеми у галузі культури та мистецтва в Україні	21	2	4			15						
Тема 2.2. Жінка як об'єкт та суб'єкт в сучасній соціокультурної діяльності. образ жінки в світовому мистецтві	23	4	4			15						
Усього годин	90	14	16			60						

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Гендерна паралигма в культурі: методика вивчення	4	
2	Гендерний розвиток скрізь призму культурологічного аналізу	4	
3.	Основні гендерні проблеми у галузі культури та мистецтва в Україні	4	
4.	Жінка як об'єкт та суб'єкт в сучасній соціокультурної діяльності. образ жінки в світовому мистецтві	4	
Разом		16	

Лабораторні заняття структурою курсу не передбачені

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. *Абалакова Н.* Несколько слов об особенностях женского искусства: проблема тела в художественном творчестве на постсоветском пространстве *Гендерные исследования*, №19 (1/2009) : Харьковский центр гендерных исследований. – С. 288–292.
2. *Гендер для медій.* Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За редакцією Марії Маєрчик (голова редколегії), Ольги Плахотнік, Галини Ярманової. – Київ: Критика, 2013. – 218 с.
3. *Гендерні дослідження: прикладні аспекти* : монографія / за наук. ред. Кравця В. П. Тернопіль : навчальна книга. Богдан, 2013.
4. *Гендерні перетворення в Україні.* Київ. Надруковано в ТОВ «АДЕФ-Україна», 2007. 165 с. Розділ 7. Гендерні контексти актуальної культури С.174=194. Режим доступу до ресурсу: https://gender.org.ua/images/lib/genderni_peretvorennya.pdf
5. *Герасимова І. В.* Формування професійних якостей майбутніх менеджерів в гендерному аспекті *Педагогічні видання* / е-журнал «Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку» / Архів номерів / Випуск №2 http://www.intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_arhiv_pn_n2_2009_st_5/
6. *Злобина Тамара.* «Женское искусство» в Украине. Формирование женской субъектности в изменяющейся культуре. Политика *Гендерные исследования*, №16 (2/2007): Харьковский центр гендерных исследований. С. 50 – 68.
7. *Кікінежді О.М., Кізь О.Б.* Формування гендерної культури молоді: науково-методичні матеріали до тренінгової програми. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 160 с.
6. *Луценко О.А.* Філософія та культура статі: гендерний аналіз: Монографія. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 350 с.
7. *Луценко О.А.* Стать та гендер у контексті дихотомії ”природа-культура”/ О.А. Луценко // Гендерні стратегії сталого розвитку України. Колективна монографія / За наук. ред. Л. С. Лобанової. К.: Фенікс, 2004. 432 с. С.12-22.
8. *Проблеми гендерної рівності* в галузі культури та мистецтва. / Упорядник Оксана Кисельова , Проєкт «Гендерне бюджетування в Україні». Київ, 2020.32 с. <https://mof.gov.ua/storage/files/>
9. *Усманова Альмира.* Гендерная проблематика в теории культуры. Гендерная проблематика в парадигме культурных исследований //Введение в гендерные исследования. Ч.1: Учебное пособие / Под ред. И.А.Жеребкиной – Харьков: ХЦГИ, 2001; СПб.: Алетейя, 2001. С.427-464.

Додаткові:

1. Дубина Ю. Зіставний аналіз сучасних гендерних стереотипів в анімаційних фільмах / Ю. Дубина // Гендерні проблеми в умовах глобалізації : українські реалії та

- перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 19 березня 2010 року / за наук. редакцією проф. В. П. Кравця. – Тернопіль : ТНПУ, 2010. – С. 52–55.
2. Ємець Тетяна. Олена Пчілка - видатна діячка українського руху другої половини ХІХ - початку ХХ століть *Українознавчий альманах*. К., 2011. Випуск 6. С.17-20.
 3. Загурская Н. У смерти много поз : умереть красивой *Гендерные исследования*, №17 (1/2008) : Харьковский центр гендерных исследований. С. 263–273.(Эстетизация смерти в текстах и фильмах Р.Литвиновой)
 4. Зубарев О. Стилі чоловічого та жіночого у культурі нашого часу : теоретичний аспект аналізу *Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії*. / Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції Київ, 2011. С. 326–330.
 5. Ліщук-Торчинська Тетяна. Бачення подій української історії в жіночих автобіографічних наративах початку ХХІ ст. *Українознавчий альманах*. К., 2011. Випуск 6. С.39-44.
 6. Синчак О. П. Гендерні та сексуальні метафори у жіночому автобіографічному дискурсі (О. Забужко, М. Гретковська) *Через освіту до рівності /Тези наукової конференції в рамках Всеукраїнського гендерного освітнього форуму «», (Київ, 17–18 лютого 2010 р.)*. К., 2010. С. 86–90.
 7. Соловйова О. Поезія Емілі Дікінсон з точки зору феміністичної критики *Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії*. / Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції Київ, 2011. С. 376–381.
 8. Смоляр Л.О. Минуле заради майбутнього: Жіночий рух Наддніпрянської України II пол. ХІХ – поч. ХХ ст.: Сторінки історії: Монографія. Одеса, 1998. Розд.6. Літературна діяльність жінок як шлях до самореалізації, як вияв громадської позиції. С.296-331.
 9. Таран Людмила. «Бути самій собі ціллю». Автобіографізм у творчості сучасних жінок-авторів [Текст] *Українознавчий альманах*. К., 2011. Випуск 6. С.157-162.
 10. Таран Л. Жіноча роль : [монографія]. К. : Основи, 2007. Автентичність внутрішнього життя. Роман Ніли Зборовської «Українська Реконкіста». С. 46–55.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)